

Извештај агенције Авала -
"Потписивање протокола у Бечу",
са текстом протокола, марта 1941.
(Војни архив)

Рушевине Београда после немачког бомбардовања
6. априла 1941.
(Војни музеј)

Издавач:
Историјски архив Пожаревац
www.arhivpozarevac.org.rs
info@arhivpozarevac.org.rs

За издавача:
Др Јасмина Николић, в.д. директора

Организација и визуелизација изложбе:
Историјски архив Пожаревац

Аутори изложбе:
Др Драгана Милорадовић
Наташа Милошевић Дулић

Аутори флајера изложбе:
Др Јасмина Николић
Др Драгана Милорадовић

Музеолошка поставка:
Драган Јацановић, кустос

Тираж: 500

Графички дизајн и штампа:
ТАСТИС, Пожаревац

Поставку изложбе омогућио је Град Пожаревац

Изложба је организована поводом осамдесет година од
демонстрација 27. марта и Априлског рата 1941, у Галерији
Савремене уметности у Пожаревцу, од 26. марта до 18. априла
2021. године.

Априлски рат

-изложба архивских докумената и музејских предмета-

У време обележавања осамдесет година од демонстрација 27. марта и Априлског рата 1941. године, Историјски архив Пожаревац у сарадњи са Војним архивом и Народним музејом Пожаревац, под покровитељством Града Пожаревца, приредио је изложбу под називом „Априлски рат“.

Изложба је настала као резултат истраживања архивске грађе као примарног историјског извора, првенствено у фондовима и збиркама Историјског архива Пожаревац, Војног архива, Војног музеја, Музеја историје Југославије, Историјског архива Ниш и Музеја „21. октобар“ у Крагујевцу. Архивска документа и фотографије фактографски осликавају не само прве искре борбе против наступајућег фашистичког новог поретка, већ и низ догађаја - од потписивања протокола о приступању Краљевине Југославије Тројном пакту, преко демонстрација 27. марта, бомбардовања Београда 6. априла, мобилизације војске, дејстава наших корпуса против Немаца, заробљавања југословенских војника и одвођења у логоре, до капитулације Југославије и договора око њене поделе.

Изложба је употпуњена предметима из фондуса Народног музеја у Пожаревцу.

Демонстрације на Краљевом тргу у Пожаревцу, 27. марта 1941.
(Историјски архив Пожаревац, Збирка Александра Саше Марковића)

Демонстрације у Београду, 27. марта 1941.
(Војни музеј, фот. сигн. 666)

Аутомат Шмајсер народног хероја
Радмиле Трифуновић Хитре
(Народни музеј Пожаревац)

Зашто човечанство тежи постизању што суровијих начина убијања, мучења, тлачења, гажења, што крвавијих сакаћења, што суровијих облика унижавања и одузимања живота недужним особама, деци... 20. век оставио је за собом невиђено сурове последице - мењање геополитичке слике, пре свега Европе - нестајање великих силника и слободу плаћену милионима живота. "Нови светски поредак" одузимао је дах Европи од 1939, а 1941. дошао је ред и на Краљевину Југославију. Кроз архивска документа и фотографије - од којих су неке први пут пред вама - представљамо отиске догађаја, заустављено време и ставове актера догађаја, који без икакве сумње остављају и архивисте ни посматраче, сведочећи о страхотама које су се надвиле над ондашњом Југославијом. Затечени у нади да ће Југославија избећи рат, Војска Краљевине Југославије пружила је отпор. Организујући се кроз мобилизацију, подигавши малобројне авионе у одбрану, Краљевина Југославија је ипак посустала и 17. априла 1941. потписана је капитулација. Тих дванаест дана пролећа оставило је велики број жртава бомбардовања и првих корака нациста по земљи ... најављујући терор, окупацију, ужасне злочине, логоре, стратишта, бројне рањене, осакаћене, и 1.700.000 жртава четворогодишњег рата. Наказна идеја о "расним разликама", о "другачијима", о "народима мање вредности", поткрепљивана исконструисаним антропометријама, показатељима макар и једне капи крви "безвредних" народа у било ком појединцу, била је пресуда за "уништење" - смрт у ископаној безименој јами, бездно, безнађе, у тами. Злочини без милости, без покајања, без савести, без људскости, без душе... Сенима жртава искушења, погрома и победницима дужни смо сећање и захвалност.